

References:

1. Shebanina O., Burkovska A. Approaches to the Installation of the Subsistence Level in the Context of the Food Security in Ukraine. *Journal of Economics and Management Sciences*. 2018. Vol. 1. No. 2: 122–128. <https://doi.org/10.30560/jems.v1n2p122>.
2. Burkovska A., Shebanina O., Lunkina T., Burkovska A. Socio-Psychological Determinants of Food Security in Ukraine: Causal Aspect. *Economic Studies*. 2022. Vol. 31. No 5. P. 145-162.
3. Poltorak A., Burkovska A., Khrystenko O, Sukhorukova A. Dovgal I. Monitoring of relationships between indicators of food security of the states. *IOP Conference Series: Earth and Environmental Science*, 2023. 1269(1), 012001.

Shapovalov B. Yu.

higher education student, Mykolaiv national agrarian university, Ukraine

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОСТУПУ ДО ЗЕМЛІ ДЛЯ МАЛИХ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ: ПРОБЛЕМИ ТА МОЖЛИВОСТІ

Малі фермерські господарства відіграють важливу роль у сільському господарстві Європейського союзу (ЄС), забезпечуючи продовольчу безпеку, стійкість та біорізноманіття. Однак доступ до землі для цих господарств стає все більш проблематичним через низку факторів, таких як старіння фермерів, концентрація земель у руках великих власників та зростання цін на землю. У багатьох країнах ЄС існують серйозні перешкоди для малих фермерських господарств щодо отримання землі. Однією з головних проблем є висока вартість землі, що ускладнює її придбання та оренду для невеликих господарств. Крім того, бюрократичні процедури та складність у земельних правах також ускладнюють процес отримання доступу до землі для малих фермерських господарств.

Статистика доступності землі

- **Розмір фермерських господарств:**

- Середній розмір фермерського господарства в ЄС становить 16,6 гектара (га).
- 52% фермерських господарств в ЄС мають менше 5 га.
- 21% фермерських господарств в ЄС мають розмір від 5 до 20 га.
- 13% фермерських господарств в ЄС мають розмір від 20 до 50 га.
- 14% фермерських господарств в ЄС мають розмір понад 50 га [1].
- **Володіння землею:**
 - 70% земель сільськогосподарського призначення в ЄС належать приватним особам.
 - 30% земель сільськогосподарського призначення в ЄС належать державі.
- **Ціни на землю:**
 - Ціни на землю в ЄС значно зросли за останні роки.
 - У 2022 році середня ціна на землю в ЄС становила 47 000 євро за гектар.
 - У деяких країнах ЄС ціни на землю можуть бути значно вищими. Наприклад, у Нідерландах середня ціна на землю в 2022 році становила 89 000 євро за гектар [2].

Статистика показує, що малі фермерські господарства в ЄС стикаються з низкою проблем з доступом до землі. Їхні господарства, як правило, набагато менші, ніж у великих фермерів, і їм важко конкурувати за землю на ринку. Ціни на землю також значно зросли, що робить її ще більш недоступною для малих фермерів. Це може мати ряд негативних наслідків для сільського господарства ЄС. Малі фермерські господарства відіграють важливу роль у забезпеченні продовольчої безпеки, стійкості та біорізноманіття. Якщо їм буде важко отримати доступ до землі, це може призвести до зникнення малих фермерських господарств, що може мати негативний вплив на сільське господарство ЄС. Земельна політика ЄС має важливе значення для забезпечення доступу до землі для всіх громадян, включаючи малі фермерські господарства. Проте існують

певні прогалини та неоднозначності у виконанні цієї політики, що може ускладнити ситуацію для малих господарств.

Наразі розробка політик державної підтримки малого фермерства базується на кількох важливих причинах. По-перше, це питання справедливості та боротьби з бідністю. Далі, така політика спрямована на забезпечення сільських територій громадськими благами, включаючи дороги, медичні послуги, доступ до чистої води та освітні заклади. Крім цього, вона передбачає інвестування в аграрні дослідження та консультативну підтримку. Такий підхід є не лише ефективним, а й необхідним для компенсації ринкових та політичних недоліків [3].

Незважаючи на існуючі труднощі, є кілька можливих шляхів вирішення проблеми доступу до землі для малих фермерських господарств. Серед них - створення спеціальних програм та фінансової підтримки для малих господарств, сприяння розвитку сільськогосподарських кооперативів та об'єднань, а також упрощення земельних процедур та забезпечення доступу до інформації про земельні ресурси. Забезпечення доступу до землі для малих фермерських господарств є важливою проблемою для ЄС. Потрібні спільні зусилля з боку урядів, фермерських організацій та інших зацікавлених сторін, щоб допомогти малим фермерам отримати доступ до землі, необхідної їм для процвітання

Список використаних джерел:

1. Продовольча та сільськогосподарська організація Об'єднаних Націй (ФАО): <https://www.fao.org/home/en>
2. Статистика ЄС: <https://ec.europa.eu/eurostat>
3. "Доступ до землі для малих фермерів в ЄС: проблеми та можливості" від Європейської мережі малих фермерів: https://agriculture.ec.europa.eu/common-agricultural-policy/income-support/young-farmers_en